

LXXXII ZJAZD POLSKIEGO TOWARZYSTWA JĘZYKOZNAWCZEGO

Kontynuacje i innowacje

W stulecie Polskiego Towarzystwa Językoznawczego

Kraków, 22-24 września 2025

Collegium Novum UJ, ul. Gołębia 24
Wydział Polonistyki UJ, ul. Gołębia 16-20
Wydział Filologiczny UJ, al. Mickiewicza 9b

Zjazd PTJ objęty został honorowym patronatem

Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego
dra inż. Marcina Kulaska

Marcin Kulasek
Minister Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego
prof. dra hab. Piotra Jedynaka

Prezydenta Miasta Krakowa
Aleksandra Miszałskiego

Projekt dofinansowany jest ze środków budżetu państwa, przyznanych przez Ministra Nauki w ramach Programu Doskonała nauka II

**Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego**

Poniedziałek, 22.09.2025

9.00 - 9.25 Otwarcie Zjazdu

Tomasz Mika, przewodniczący Zarządu PTJ, przedstawiciele władz UJ i organizatorów WP UJ, WF UJ, IJP PAN

9.25 - 9.35 Anna Kozłowska, Tomasz Mika, Polskie Towarzystwo Językoznawcze – *historia i teraźniejszość*

9.35 - 9.45 Renata Przybylska, „Biuletyn Polskiego Towarzystwa Językoznawczego” – *historia i teraźniejszość*

9.45 - 13.10 Obrady plenarne (Aula w Collegium Novum, ul. Gołębia 24)

9.45 - 10.10 Krystyna Kleszczowa, *Czynniki wpływające na wygasanie kategorii językowych*

10.10 - 10.35 Piotr Stalmaszczyk, *Inżynieria pojęciowa: nowy paradygmat dla językoznawstwa?*

10.35 - 11.00 Michał L. Kotin, *Współczesne teorie zmian językowych a Szkoła Praska: kontynuacje vs. innowacje w teorii i metodologii*

11.00 - 11.30 Dyskusja

11.30 - 12.00 *Przerwa na kawę*

12.00 - 13.50 Walne Zgromadzenie członków PTJ – I termin

12.00 - 12.25 Maciej Grochowski, *Przymiotniki wśród jednostek funkcyjnych*

12.25 - 12.50 Rafał L. Górski, *Stopniowanie opisowe i syntetyczne we współczesnej polszczyźnie*

12.50 - 13.10 Dyskusja

13.10 - 15.00 Walne Zgromadzenie członków PTJ – II termin

15.00 - 16.00 *Obiad*

16.00 - 20.15 Obrady w sekcjach (po każdym wystąpieniu 10 minut na dyskusję)

	SEKCJA A ul. Gołębia 16, s. 42	SEKCJA B ul. Gołębia 20, s. 18	SEKCJA C ul. Gołębia 20, s. 22	SEKCJA D ul. Gołębia 20, s. 21	SEKCJA E ul. Gołębia 20, s. 20
16.00 - 16.30	Ewa Woźniak <i>Kontynuacje i innowacje w historyczno-językowych badaniach staropolszczyzny – w kierunku syntezy</i>	Maciej Rak <i>Kontynuacje i innowacje w zasobie polskiej frazeologii gwarowej</i>	Katarzyna Wojan <i>Od sauny do kalsarikänni(t). O fennizmach w polszczyźnie współczesnej</i>	Magdalena Danielewiczowa <i>Nie do – komponent słownika czy gramatyki? Kontynuacja badania nad polskimi operacjami</i>	Celina Heliasz-Nowosielska <i>Analiza metapragmatyczna jako innowacyjna metoda weryfikacji hipotez językoznawczych</i>

16.30 - 17.00	Dorota Masłej <i>Jak badać dwujęzyczność polsko-łacińską w średniowieczu i we wczesnej nowożytności? Budowanie kwestionariusza badawczego</i>	Anna Kostecka-Sadowa <i>Wybrane regionalizmy w mowie Polaków zamieszkających na dawnych Kresach południowo-wschodnich</i>	Alicja Witalisz <i>Innowacje frazeologiczne we współczesnej polszczyźnie. Możliwości typologiczne anglicyzmów wielowyrazowych</i>	Kazimierz A. Sroka <i>Systemowość versus lokacyjna ("kontekstualna") relatywność znaczenia</i>	Roman Roszko, Tomasz Bernaś, Danuta Roszko <i>Korpusy polskich, słowiańskich i bałtyckich danych tekstowych oraz instrukcji wkładem Instytutu Sławistyki PAN w budowę polskiego dużego modelu generatywnego PLLuM</i>
17.00 - 17.30	Aleksandra Janowska <i>O krystalizacji funkcji metapredyktywnej wykładników aproksymacji w historii języka polskiego</i>	Leszek Szymański <i>„W poszukiwaniu igły w stogu siana” – metodologiczne kontynuacje i innowacje w dialektologicznych badaniach terenowych z perspektywy badacza i uczestników</i>	Piotr Bartelik <i>Kontynuacja i innowacje w badaniach kontaktów językowych: przekłaczanie i mieszanie kodów a zapożyczenie na przykładzie kontaktów kaszubsko-niemiecko-polskich</i>	Arkadiusz Jabłoński <i>Fleksja jako idea opisowa w morfologii niekoniecznie polskiej. Kontynuacja dziedzictwa czy innowacja?</i>	Małgorzata Gębka-Wolak, Andrzej Moroz <i>Dawne problemy – nowe rozwiązania. Alternatywna realizacja frazy przyimkowo-nominalnej przy czasownikach ruchu na przykładzie fraz w CO // w CZYM</i>
17.30 - 18.00	Jan German <i>Badania nad pochodzeniem staropolskiej terminologii chrześcijańskiej a pojęcie etymologii percepcyjnej</i>	Dorota Paśko-Konecniak <i>Wykładowi uprzedniości w rosyjskiej gwarze staroobrzędowców mieszkających w Polsce</i>	Wiktor Pskit <i>Język liturgiczny w obrządku łacińskim – kontynuacja i innowacja (na przykładzie angielszczyzny)</i>	Ewa Konefał <i>X.O. Próba opisu</i>	Krystyna Bojałkowska, Marcin Woliński <i>Konstrukcje nieciągłe we współczesnym języku polskim (na materiale korpusu składniowego Składnica)</i>

18.00 - 18.15 Przerwa na kawę

	SEKCJA A ul. Gołębia 16, s. 42	SEKCJA B ul. Gołębia 20, s. 18	SEKCJA C ul. Gołębia 20, s. 22	SEKCJA D ul. Gołębia 20, s. 21	SEKCJA E ul. Gołębia 20, s. 20
18.15 - 18.45	Jadwiga Waniakowa <i>Kontynuacje i innowacje w zakresie gwarowych nazw roślin na przykładzie etymologii pol. gw. tessak 'pokrzyk wilcza jagoda, Atropa belladonna L.'</i>	Anna Stefan, Agnieszka Zatorska <i>Kontynuacje i innowacje w spojrzeniu na tekst dzieła literackiego w przekładzie. Z zagadnień stylizacji i problemów odzwierciedlenia funkcji ekspresywnej w leksyce w słoweńskiej translacji „Lalki” Bolesława Prusa</i>	Joanna Kulwicka-Kamińska <i>Wschodnioslawizmy w tefsirze Tatarów polskich. Kontynuacje i innowacje</i>	Mirosława Sagan-Bielawa <i>„Nowe to zwykle dawno zapomniane stare” – o humanistyce zaangażowanej sprzed stu lat</i>	Barbara Mitrenga <i>Ekspresyjne nazwy pokrewieństwa w dawnej i współczesnej polszczyźnie (na podstawie badań korpusowych)</i>
18.45 - 19.15	Marek Majer <i>Połabskie ja 'jest': nierozpoznany łącznik pochodzenia zaimkowego?</i>	Agnieszka Jurczyńska-Kłosok <i>Pierwsze polskie sprawozdania z górskich akcji ratunkowych w perspektywie pragmatyczno-stylistycznej</i>	Izabela Kozera-Sławomirska <i>Innowacje aspektualne we współczesnym języku rosyjskim</i>	Małgorzata Pachowicz <i>Ale to już było... i jest! Leksyka młodzieży w cyfrowej rzeczywistości XXI wieku (wybrane zagadnienia)</i>	Rafał Mazur <i>Korpusuj – nowe narzędzie do tworzenia i przeszukiwania korpusów językowych</i>
19.15 - 19.45	Rafał Szeptyński <i>Kontynuacje i innowacje w badaniach nad kierunkowością resegmentacji morfologicznej (od szkoły kazańskiej po współczesność)</i>	Monika Aninowska <i>Język gamerów jako wyznacznik nowej subkultury językowej – analiza komunikacji młodzieżowej na Discordzie</i>	Kinga Wąsińska <i>Świadectwo polsko-francuskich kontaktów językowych zawarte w tekstach wybranych polskich dramatów (XVIII-XIX wiek)</i>	Beata Jarosz <i>Możliwości, wyzwania i aberracje – o doborze źródeł we współczesnych polskich badaniach socjolektalnych</i>	Wojciech Łukasik <i>Leksykalne wyznaczniki stylu pozytywistycznego i młodopolskiego w ujęciu kwantytatywnym</i>

19.45 - 20.15	Mikołaj Dunikowski <i>Innowacje i archaizmy w historii serbochorwackich spójników adwersatywnych</i>	Emilia Bańczyk <i>Innowacyjne metody znieważania? O wyrażaniu niechęci wobec dzieci w internecie</i>	Anna Borowy <i>Kupiec wenecki – drogi przenikania włoskich leksemów do języka rumuńskiego</i>		
---------------	--	--	---	--	--

20.30 Uroczysta kolacja

Wtorek, 23.09.2025

7.00 Msza św. za zmarłych członków PTJ w Uniwersyteckiej Kolegii św. Anny w Krakowie przy ul. św. Anny 11

8.30 - 13.00 Obrady w sekcjach (po każdym wystąpieniu 10 minut na dyskusję)

	SEKCJA A al. Mickiewicza 9b, s. 303	SEKCJA B al. Mickiewicza 9b, s. 306	SEKCJA C al. Mickiewicza 9b, s. 401	SEKCJA D al. Mickiewicza 9b, s. 402	SEKCJA E al. Mickiewicza 9b, s. 505
8.30 - 9.00	Jolanta Klimek-Grądzka <i>Datowanie źródeł: między tradycją a nowoczesnością</i>	Barbara Lewandowska-Tomaszczyk <i>Opinie na temat wieku i różnic generacyjnych w mediach polskich i angielskich</i>	Marcin Zabawa <i>„Wytnij sobie piwniczkę”: innowacje słowotwórcze, semantyczne i frazeologiczne w obszarze komputerów i nowych technologii</i>	Dorota Filar <i>Homo somatic: Dusza i ciało w opisie językoznawczym a ewolucja idei poznawczych u podstaw lingwistyki</i>	Agnieszka Piotrowska-Wojaczyk, Zuzanna Przybysz <i>Dialog z tradycją – o rozwoju płaszczyzny leksykalnej i słowotwórczej polszczyzny brazylijskiej</i>
9.00 - 9.30	Magdalena Hawrysz <i>Kontynuacje i innowacje w mnemonicznych formach gatunkowych – katalog władców od renesansu do współczesności</i>	Jędrzej Michalik <i>Kohezja i koherencja jako elementy oceny spójności wypowiedzi w dyskursie zaburzonym i niezaburzonym</i>	Mariola Szymczak-Rozlach <i>Augmentatywność vs. deminutywność w języku słowackim z perspektywy języka polskiego</i>	Olga Lesicka <i>Metafora w terminologii ekonomicznej – innowacje językowe w badaniach tradycyjnych (strukturalizm) i poststrukturalistycznych (kognitywizm)</i>	Alicja Goczyła Ferreira, Michał Szczyszek <i>Ideologie językowe a norma językowa – proces standaryzacji polszczyzny brazylijskiej na przykładzie prasy polonijnej</i>

9.30 - 10.00	Mirosława Siuciak <i>Komunikacyjno-dyskursywny aspekt badań diachronicznych wobec polskiej tradycji historycznojęzykowej</i>	Weronika Jarzębak <i>Analiza języka religijnego w perspektywie kognitywnej na przykładzie socjolektu katolickich wspólnot charyzmatycznych</i>	Anna Czelakowska <i>Derywacja semantyczna a ewolucja systemu słowotwórczego</i>	Przemysław Łozowski <i>Przekład konceptualizacji a przekład sensu: kontynuacja, czy innowacja?</i>	Izabela Stąpor <i>Polacy, Niemcy, Brazylijanie, Kabukry. Obraz mieszkańców południowej Brazylii z przełomu XIX i XX wieku</i>
10.00 - 10.30	Marek Łaziński <i>Feminitaty i maskulinum generyczne przed rokiem 1945. Analiza korpusowa z uwzględnieniem referencji</i>	Paweł Czernek <i>Językowy obraz społeczności w tekstach piosenek disco polo (na przykładzie repertuaru zespołu Top One). Kontynuacje czy innowacje?</i>	Tomasz Kurdyła <i>Słowotwórstwo historyczne w ujęciu gniazdowym – ograniczenia, możliwości, cele</i>	Anna Chudzik <i>Tradycja w innowacji: semantyka wypowiedzi w ujęciu językoznawstwa kognitywnego</i>	Karolina J. Zaremba <i>Zachowanie morfologii przypadku w korpusie dialektu mowy polskiej odziedziczonej używanego w gminie Cruz Machado w Paranie</i>

10.30 – 11.00 Przerwa na kawę

	SEKCJA A al. Mickiewicza 9b, s. 303	SEKCJA B al. Mickiewicza 9b, s. 306	SEKCJA C al. Mickiewicza 9b, s. 401	SEKCJA D al. Mickiewicza 9b, s. 402	SEKCJA E al. Mickiewicza 9b, s. 505
11.00 - 11.30	Zdzisław Wąsik <i>Zmienność i różnicowanie w środowiskowo uwarunkowanym stawianiu się języka jako systemu semiotycznego</i>	Aneta Załazińska <i>Multimodalność w analizach dialogów twarzą w twarz i wypowiedzi monologowych. Stan badań i kierunki rozwoju</i>	Artur Gałkowski <i>„Pseudojęzyki” w onomaturgii brandingowej – na przykładzie quasi-włoszczyzny w polskim nazewnictwie handlowym</i>	Włodzimierz Wysoczyński <i>Frazeologia religijna. Przedłużenie i dopełnienie treściowo-zakresowe w zdefiniowaniu pojęcia</i>	Jakub Bobrowski, Anna Czelakowska, Marzena Miśkiewicz, Anna Miszta, Anna Niepytańska-Osiecka, Dorota Suchacka-Pietrzak, Monika Szymańska, Barbara Ściagała-Stiller, Katarzyna Węgrzynek, Piotr Żmigrodzki <i>Nova i vetera. O żywotności XX-wiecznego słownictwa „dawnego” i „przestarzałego” w polszczyźnie współczesnej</i>

11.30 - 12.00	Mariusz Leńczuk <i>Czy metoda stosowana przez A. Brücknera, J. Łosia oraz innych historyków języka katalogowania słownictwa polskiego z łacińskich rękopisów średniowiecznych powinna być kontynuowana w XXI w.?</i>	Elżbieta Magdalena Wąsik <i>Rozszerzenie domeny retoryki interpersonalnej w pragmatyce lingwistycznej o interakcyjne właściwości uczestników komunikacji</i>	Iza Matusiak-Kempa <i>Jak opisywać motywację odapelatywnych nazwisk Polaków</i>	Agnieszka Piela <i>O polskich badaniach historycznofrazeologicznych i pożyczkach z nich płynących</i>	Joanna Cholewa, Katarzyna Kwapisz-Osadnik <i>Między opisem leksykograficznym a kognitywnym obrazowaniem: kontynuacja czy niezależne paradygmaty? Na przykładzie polskiego przyimka „na” i francuskiego przyimka „sur”</i>
12.00 - 12.30	Marek Biszczyński <i>Wkład badań historyczno-językowych w zachowywanie epigraficznych reliktów przeszłości</i>	Aleksandra Ryś <i>Od „Iwa” do „gogusia salonowego”, czyli historyczno-pragmalingwistyczne studium o bywalcach polskich salonów. Na materiale korpusowym z lat 1876–2020</i>	Barbara Batko-Tokarz <i>Rosłinne inwektywy we współczesnej polszczyźnie - kontynuacje czy innowacje?</i>	Magdalena Puda-Blokesz <i>Kontynuacje i innowacje w słownikowych notacjach polskich frazemów biblijnych</i>	Krzysztof Nowak, Dorota Mika <i>Baza Leksyki Polskiej. Narzędzia dla badań nad polskim słownictwem</i>
12.30 - 13.00	Olga Ziółkowska <i>Jak gramatyzalizował się imiesłów „elowy”. Na materiale ze staropolskich apokryfów Nowego Testamentu</i>	Mikołaj Borkowski <i>To są poważne zarty. Humor i niezgodność w ujęciu pragmlingwistycznym</i>	Małgorzata Izert <i>Dziadostwo i babostwo, czyli o kreatywności językowej (innowacjach), którą rządzą reguły (kontynuacje)</i>	Izabela Kraśnicka <i>Obrazy w idiomach, idiomy a obrazowość</i>	Łukasz Szalkiewicz <i>Jaką polszczyznę skodyfikowano w słownikach? O końcu źle rozumianej ciągłości leksykografii</i>

13.00 - 14.15 Obiad

14.15 - 18.00 Obrady plenarne (Aula w Collegium Novum, ul. Gołębia 24)

14.15 - 14.40 Leszek Bednarczuk, *Kilka myśli o początkach języka praindoeuropejskiego*

14.40 - 15.05 Tomasz Mika, Magdalena Pastuch, *Kontynuacje i innowacje. Pytania metanaukowe i teoretyczne językoznawstwa historycznego w kontekście prac nad koncepcją syntezy dziejów polszczyzny*

15.05 - 15.30 Małgorzata Nowakowska, *Konieczność „zwrotu językoznawczego” w językoznawstwie. Na przykładzie badań nad czasem i aspektem*

15.30 - 16.00 Dyskusja

16.00 - 16.30 *Przerwa na kawę*

16.30 - 16.55 Adam Pawłowski, *Polskie badania ilościowe języka w perspektywie ostatniego stulecia*

16.55 - 17.20 Agata Kwaśnicka-Janowicz, Patrycja Pałka, *Dynamika rozwoju polskojęzycznych zasobów cyfrowych dla językoznawców*

17.20 - 17.45 Krzysztof Nowak, Iwona Krawczyk, Jagoda Marszałek, *DiaCorPoL. Diachroniczny korpus łaciny w Polsce*

17.45 - 18.15 Dyskusja

18.15 Zamknięcie Zjazdu

Środa, 24.09.2025

8.00 - 12.00 Wycieczka naukowa

Dział Starodruków BJ – „Najważniejsze polskie dawne druki”

Archiwum IJP PAN – „Dzieje polskiej lingwistyki w świetle zapisków najwybitniejszych polskich lingwistów”.